

EL TEATRE CATALÀ

ANY I

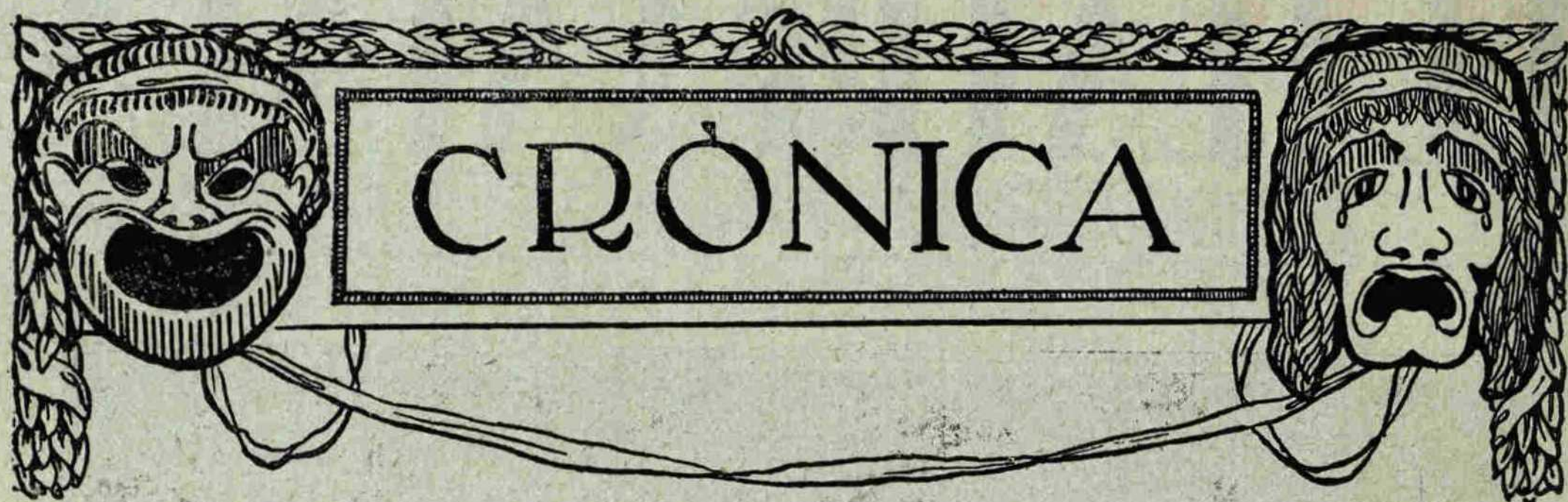
BARCELONA : 10 AGOST 1912

NÚM. 24

L'ADAMS en la pantomima « La Tragedia de Pierrot »

Fot. Manuel, París

PERQUÈ enganyar-nos nosaltres mateixos i tapar amb vel de fingida ignorància lo que ben clar veuen els nostres ulls i sent l'ànima nostra?

La temporada que ve, el teatre de Catalunya, la manifestació més forta del renaixement de la patria i l'empremta més marcada de la nostra personalitat viurà precariament, lluny del centre de la ciutat i arredossat en una sala d'espectacles del més populós i el menys català dels arrabals de Barcelona.

Cinccompanyies castellanes, quan menys, acapararan el moviment teatral de la temporada, les quals, junt amb la plaga dels cines i l'enervant atracció dels *music-halls*, procuraran fer-se seu aquest públic voluble que omple dugues places de toros.

Gran es el nostre entusiasme i inagotable la fe que tenim en els nostres destins. No creuríem en Catalunya si no estessim segurs que'l seu teatre havia d'aixecar-se esplèndid i triomfant.

Ens trobem davant d'un període de prova, d'una selecció, d'una transformació radical, potser de les nostres institucions nacionals. Quan se parla de *crisi* del teatre català — talment com se pot parlar de crisi del llibre, de la literatura, de l'art plàstic, — cal entendre que lo que efectivament existeix es una *crisi* de patriotisme, una depressió dels nostres sentiments catalanistes, un afebliment en els ideals que feren un dia aixecar tot un poble.

En el mitg segle que abarca'l nostre renaixement, l'ingeni i el pensament catalans han produït obres admirables, de molta més estima i valua quan a més distància i amb més desapassionament se les observa.

A Catalunya han sobressortit personalitats que han nodrit robustament el cos de la nostra cultura, però desgraciadament han estat més aviat individualitats isolades que no han encertat a infondre del tot la sava renovadora pera crear una consciència nacional, disciplinada optimista i forta.

En moltes ocasions havem estat a punt de que aqueixa anhelada consciència's desvetllés i afirmés definitivament l'*ego sum* de la nostra raça; però covardies i defalliments dels capdills, l'inactualitat de certes empreses i el tancament dels anomenats *intelectuals* en les seves torres d'ivori, amb les llurs produccions deliquescents i el pa espiritual de coneixements adquirits del *Mercure*, amb exòtica florida de crisantems, han desviat el poble del veritable camí de salvació, que era l'empres, i la causa catalana s'ha quedat amb pocs soldats mal avinguts i amb capdills sense fe ni entusiasmes.

I mentres'ant, la gran massa catalana, la que produeix riqueses i santifica amb el seu treball honrat aquesta terra, desvarieja, no sab ont va; ha restat orfe d'idees i no sent la patria, i s'entrega, en política, en braços dels enemics, i en art xipolleja en les aigües impures del espectacles mal-sans i en la lectura abominable de les aventures de lladres i assassins.

Aquestes observacions se'ns han ocorregut recordant una conversa sostinguda amb un puntal de la política *catalaníssima*, etern abonat a companyies forasteres i incorregible castellanista dins del sagrat de la seva llar.

El nostre home, donant-se-les de trascendental, considerava que donavem massa

importància a l'institució *teatre*, i que'l poble català, interessat per tants assumptes com reclamen la seva atenció, no està per *comedies*. Aquest criteri, tant equivocat com injust, el tenen molta gent, i catalanistes sobre tot. És fals, perquè no és el teatre un entreteniment pueril de desvagats i satisfets, sinó que, dins de l'actuació general de la cultura, té tanta importància com qualsevol altra manifestació artística, posseint, a més, l'innegable avantatge de fer-se més popular, d'arribar més endins de l'entranya del poble.

I no és cert, tampoc, que la resolució de greus problemes distregui l'atenció pública de l'art dramàtic català, puix mai a Barcelona s'havia llençat una quantitat tant extraordinària de diners com la que actualment se gasta per espectacles. No tindran vida, i això és lo trist, els espectacles nobles i dignificadors, però en quant a divertir-se, sigui en la forma que's vulgui, el poble barceloní desmenteix les afirmacions de que'l teatre català no pot viure perquè'ls catalans que's preocupen de la sort de la seva patria no tenen humor ni temps per anar-hi.

Cal buscar, doncs, l'explicació de la *crisi* del teatre català, i no'n trobarem cap altra que no sigui la de la *crisi* del patriotisme, que ha de preocupar forçosament la nostra atenció.

El sentiment de la patria catalana no viu pletòricament en els cors de tots els catalans, i els afectats d'aquest sentiment, manquen d'entusiasme, no duen dins d'ells la fe victoriosa i són balbs i freds pera transmetre ideals de grandesa als adormits.

Tot ens demostra que no ha termenat encara'l període de propaganda, i que l'apostolat en conquesta de voluntats deu continuar persistent i intens. Per haver-ho oblidat i haver confiat massa en les nostres forces, deixades sense estimulants a les corrents perniciosos, el poble català pateix d'una atonia guarible encara, que acabaria per destruir el geni i fesomia de la raça fins a fer-la incapaç de pensar i produir amb pròpia personalitat.

Heus aquí lo que creiem veritat, dita sincera i lleialment, sense que'l nostre esperit, francament optimista, en pateixi.

Les nostres paraules volen ésser crides d'atenció pera que cada un compleixi son deure i entre tots fem gran i forta la patria.

Hem volgut dir que Catalunya dorm un son pesat, i encara que'l son sigui l'imatge de la mort, la patria dels catalans no ho és pas, de morta; cal ha d'ésser-ho!

Despertem-la, la consciència adormida, i continuem, valents i coratjosos, la gloriosa història de Catalunya.

X.

□ □ □

"EL TEATRE CATALÀ" A L'EXTRANGER

la germana ciutat de Marsella's publica un notable periòdic de teatres que, amb el títol de *Theatra*, sosté una brillant campanya artística.

En les seves informacions presta gran atenció als assumptes teatrals de Catalunya, i en les cròniques que publica s'hi endevina un criteri equànim i un perfecte coneixement dels punts que sol tractar.

El corresponsal que *Theatra* té a Barcelona no deixa de manifestar l'admiració que sent per l'art dramàtic català; però és un amarg pessimista davant del poc aculliment i apoi que troben els nostres artistes del públic català, i sobre tot del de Barcelona. En les dugues darreres correspondències que ha publicat l'esmentat periòdic sobre la marxa del nostre teatre s'ocupa detingudament d'informacions insertades en les planes d'EL TEATRE CATALÀ.

En una d'elles pren peu d'un article que varem publicar sobre'l teatre líric català amb motiu de la prova d'estimació que dedicavem an en Joan Manén.

El corresponsal del periòdic francès defensa calurosament la nostra música i els

ingenis que la conreuen, planyent-se de que la manca d'adhesió dels més obligats a estimar les glories de la nostra patria impideixin que l'art líric de Catalunya brilli amb tota ufana. Dedica paraules d'elogi als nostres músics, com en Pedrell (sobre qual obra promet escriure un article apart), Morera, Pahissa, Granados, Vives, Marraco, Borràs de Palau i Giraut, compositor que ha habitat moltíssim de temps a París, i que es l'autor de dugues valioses obres: *El sombrero de tres picos* i *El renegat Alonso García*.

I afegeix: «Quan penso que'ns han donat òperes com «Zazà», de Leoncavallo, sense cap mena de valor musical, i que s'han rebutjat obres de certs compositors catalans, d'un valor positiu! Si aqueixos compositors fossin encoratjats i subvencionats pels centres artístics i els catalans rics, que són nombrosos, hi haurien també artistes catalans, com el famós tenor Viñas, el baríton Blanchard, una veritable gloria catalana, la soprano Carrera, la Barrientos, el tenor Palet, el baix Perelló de Seguro, artista dels més distingits, la senyoreta Pareto, i tants d'altres, que interpretarien les obres en llengua catalana, assolint que'l teatre líric català fos un fet.

»Mes lo que seria realitzable, amb una mica de bona voluntat, se veu malhauradament en projecte per l'egoisme i l'indiferència dels potentats barcelonins, que tenen en oblit tot lo que's refereix a qüestions d'art digne i seriós. Fins els mateixos bons catalans que estimen el seu art, en lloc d'unir-se s'entretenen a denigrar-se i a fer-se una guerra *a outrance*, lo que acaba per matar tota iniciativa.»

L'altra de les cròniques mentades, glosa l'interviu celebrada per EL TEATRE CATALÀ amb l'eminent actor senyor Díaz de Mendoza.

El cronista francès dissenteix de l'opinió del senyor Díaz de Mendoza, manifestada en aquestes planes sobre'l treball dels actors francesos i italians.

Respecte al particular diu *Theatra* lo següent, que copiem amb tota imparcialitat:

«L'actor francès no es superior a l'italià perquè tingui més temps per estudiar, sinó perquè té més gust per l'instrucció, per l'estudi dels personatges, dels trajos, etc...

»Ne tenim exemples: En Víctor Maurel, un marsellès, el rei dels artistes lírics, aquell que fou escullit dugues vegades per Verdi pera crear *Otello* i *Falstaff*.

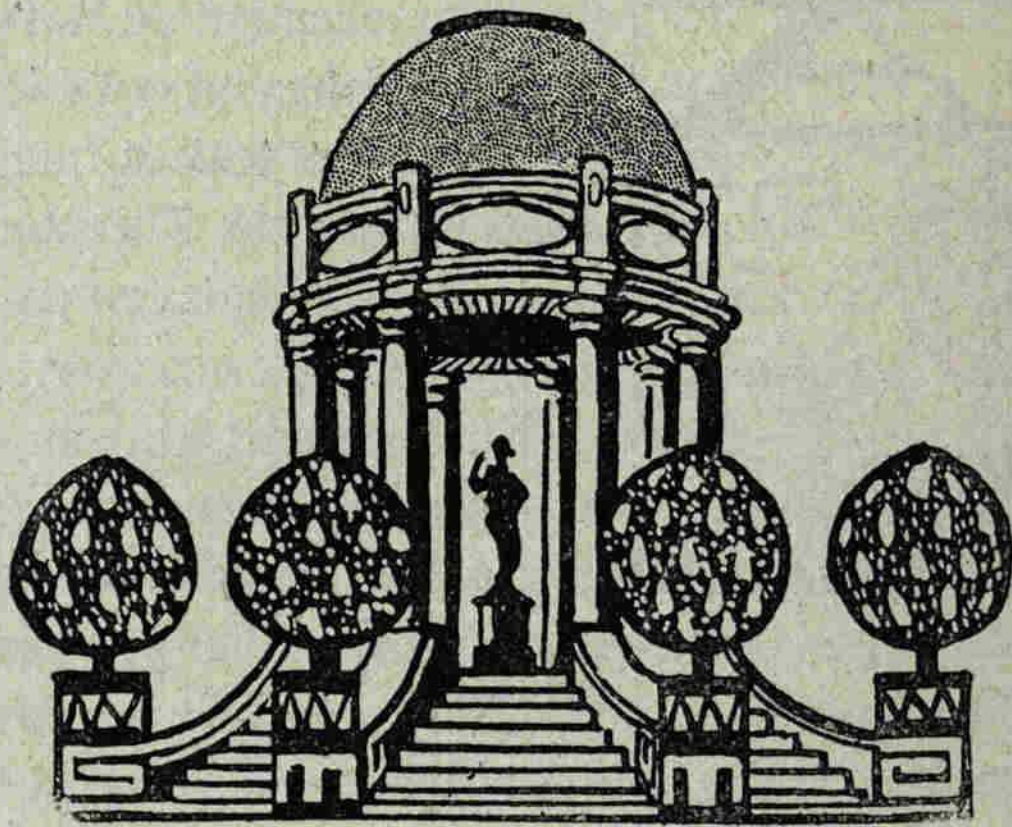
»El gran intèrprete d'*Hamlet* ha fet tota la seva carrera en el teatre italià, i per consegüent no s'ha trobat com els seus confreres francesos amb més temps pera estudiar; ha tingut de fer com els italians i tenir un repertori dels més variats, i malgrat aquesta manca de temps de que parla el senyor Mendoza, en Víctor Maurel ha estat l'artista més instruit, el més ilustre que hagi posseït el teatre cantat, car ell tenia dins l'ànima el gust de l'instrucció, estava més apassionat per l'estudi i tenia més intel·ligència natural, més intuïció artística que'ls seus confreres italians.

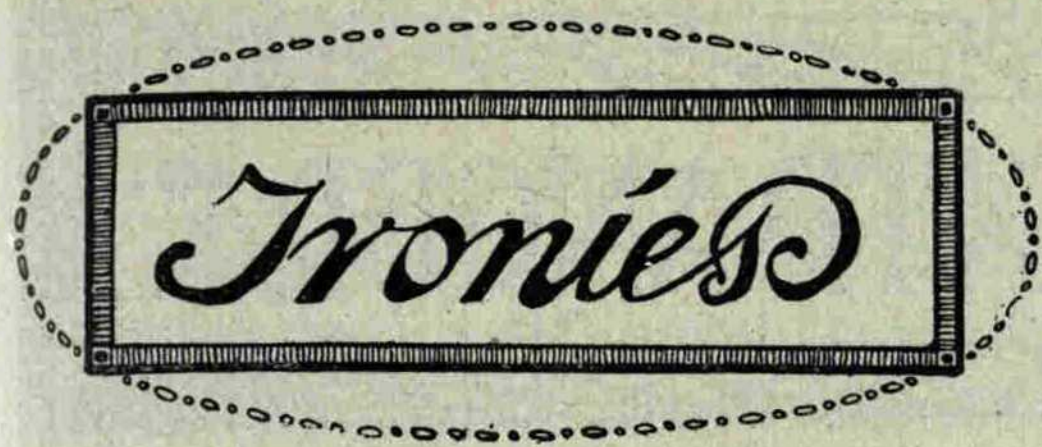
»Se podria dir lo mateix de les nostres actrius. L'artista francesa té més delicadesa, gracia exquisida i distinció que l'actriu italiana ¹.

»En resum: El francès cerca la veritat de l'expressió. L'italià s'acontenta amb les formes.»

La nostra opinió no es pas del tot conforme amb aquestes apreciacions, i si un dia ens lleu ne parlarem detingudament; però, amb tot, ens complau que la nostra Revista sigui tinguda en consideració.

¹ I la Lyda Borelli i la Tina di Lorenzo? — (N. de la R.)

L'estiu s'escola cançonera, en una calma aplanadora, i ni recordança hauríem de que existís un Teatre Nacional si no fossin les veus isolades que, de temps en temps, decreten la seva mort, o les que, de temps en temps, pregonen la seva eternitat.

Aprofitem, doncs, aquests moments de repòs pera divagar lleugerament sobre la passió, la mort i la vida del nostre teatre i, abans de prosseguir, deixem ben sentat que ni les insidies dels uns arribaran a matar-lo, ni a revifar-lo les caluroses alabances dels altres...

Obres són amors... i no paraules, canta, poc més o menys, l'adagi, i ara perdem en paraules un temps magnífic, que tal volta esmersat en obres devindria més profitós pera la nostra desvalguda escena.

Hem vist desenrotllar-se una temporada de Teatre Català intervinguda directament pels seus autors, carn de la seva carn, sang de la seva sang i ànima de l'ànima seva. Els èxits morals han estat continuats, gloriosos; els materials, ruinosos fins al desastre. I a l'hora final ha mancat un empresari ont abocar el cúmul de responsabilitats que sorgien, recaient aquestes sobre'ls qui foren detractors envejosos de la patriòtica obra i sobre'l públic, indiferent aleshores, i ara indiferent a les lamentacions i els vituperis...

No es que pretinguem llevar responsabilitat als detractors (que ho feren moguts més per una passió de venjança que de justícia), ni al públic, fred i amorfe... Els vilipendis dels primers queden sense eficàcia, si l'obra es bona..., a l'altre, cal arribar-li a lo més viu de l'entranya, pera interessar-lo, i's consegueix mellor donant-li una obra que plasmi les seves ansies, i afany, els seus vicis i virtuts, la seva idealitat, en fi, que no enganyant-lo amb cròniques laudatòries que, quan ho són a ultrança, perden tot llur valor.

Hem de convenir que'ls elements motors de l'obra del Sindicat foren molt volun-

tariosos, però confessem també que'ls que més relleu podien imprimir-li per la llur figuració i significació artístiques se quedaren en segon i en tercer rengle, en una actitud expectant, reservada, comanant a mans no prou hàbils ni d'autoritat prou reconeguda les tasques desinteressades i anònimes, que precisament per ser anònimes mereixien una altra sort. No'ns es possible descobrir si la desconfiança del públic ja nasqué d'aquest dissimulat allunyament dels més obligats, però'ns explicariem perfectament que fos aquesta la causa.

Si insistim en els retrets no es amb esperit d'ensanyament. Es pera no contribuir amb el silenci a una nova desfeta. Aquesta vinenta temporada's desenrotllarà en un teatre del Paral·lel, i's diu que's va allí a la conquesta d'un públic verge i's pretén donar una força de convenciment an aquesta dita. Si per endavant no sapiguéssim que's va al Paral·lel perquè no s'ha trobat aculliment en cap altre teatre, preguntariem: Qui hi creu sincerament en l'èxit del nostre teatre al Paral·lel?... Hi ha qui imagina atreure-s un públic essencialment cosmopolita i educar-lo a les nostres maneres?... Això seria una obra d'extensió cultural, i ja en l'Arnau s'havien intentat unes representacions catalanes, a base d'entrada econòmica, els dematins de festa, de felicitat resultat; però aquest fet no es suficient pera creure que's pot sostenir una temporada sencera de Teatre Català en la popular barriada.

El públic ja se'l té fet el nostre teatre. Ha d'orientar-lo no més. Si logra això, al Paral·lel, o allí ont siga, el tindrà sempre al seu costat a despit de tots els sacrificis.

Però s'ha de dir clar lo que's fa. Es precis no enganyar ni enganyar-se. A l'obrer, al poble treballador, no podem exigir-li que's robi hores del seu repòs i escatimi el pa del fills pera sostenir la nostra obra. Pera ell les representacions populars, triades d'entre lo mellor, però no oblidem la condició d'aquest públic tradicional que contribuï a donar tants jorns de gloria a la nostra escena. A la reconquesta d'aquest s'han de dirigir tots els esforços. Ho reclamen la vida i la gloria del Teatre Català.—PUCK.

TEATRE EXTRANGER

PARÍS

El Theatre du Gymnase ha gosat obrir les seves portes a primers d'aquest mes, quan tots els demés espectacles les tanquen pera defensar-se contra la calor i de la poca concurrència que hi assistiria, be perquè la gent del gran món estiueja a les platges de moda, be perquè la de mitg pèl que resta a París considera que no es de bon to anar, a l'estiu, a cap teatre fet a posta pera representacions d'hivern. I davant d'aquesta idea no hi valen els més potents ventiladors ni cap altre enginy que s'hagin empescat els empresaris pera convèncer de que en els seus teatres no fa tanta calor com se creu.

I anem al Gymnase. Estrena d'una obra nova, tallada per l'estil de moltes altres que aquí han tingut èxit i que no es fàcil que agradessin enlloc més. Els parisencs, en això, tenen un enginyós *parti pris*: de donar la culpa de molts èxits injustos als provincians i als estrangers que visiten París. Tornem a l'obra, que du per títol *Ministre* i deu la seva paternitat a M. Géo. L'acció passa a Espanya, l'any 1980, en ple règim de... *la República*!

Els voleu saber, amics, els disbarats que's contenen en aquest drama, que vol ser sàtira social i crítica de costums espanyols, vistes dels Pirineus cap a París? La família Robino té una filla que'ls ha sortit una intel·lectual perfecta. La mare es una malgastadora incorregible, intriga d'un costat a l'altre i aconsegueix fer ministre de la república espanyola al seu marit, únicament amb l'esperança de casar ricament la seva filla. Ja troba un excellent partit: el comte de Montejo, partidari dels que creuen en una restauració monàrquica. El pare, per altra part, voldria que's casés amb cert capità de fama, que resulta ser un aventurer sense dignitat. La noia, enfront dels projectes dels seus pares, té'l seu. Ella no vol escoltar ningú més que'l seu cor, i aquest li mana que estimi'l fill d'un desterrat, qui havia acudit al ministeri de Justícia a demanar-ne pera'l seu pare, que patia de cos i d'ànima en l'emigració. Exposat d'aquesta manera l'assumpte del drama, no poden deixar, pera donar més color de realitat (?) a l'obra, d'intercalar-s'hi un seguit de dances espanyoles. De les coses rares que passen, ja permetran els nostres lectors que'ls dispensem de saber-les. El drama acaba amb que el predilecte de la noia, armat de documents i proves, acusa als dos ridícols rivals de varies malifetes que han comès. A l'un, al comte de Montejo, li ordena que firmi una important donació en favor de la família d'aquell que va matar innoblement en un desafió; el capità li mana sortir immediatament d'Espanya, després d'haver restituit els documents referents a la defensa nacional, que guarda en la seva cartera, pera vendre-se'ls per la bonica quantitat de deu milions!

El vell comerciant en figues, esdevingut ministre, se desenganya de la política, i cau el teló, fent-nos endevinar que, lliure el camp d'enemics, pot concertar-se perfectament una boda entre la noia intel·lectual i el fill del confinat. Amén!

ARLES

Belles i agradoses festes les que han tingut lloc en el teatre Antic.

Fa quatre anys que'l notable actor i no menys distingit literat M. Silvani va representar en aquest admirable teatre, monument gloriosíssim, *Iphigénie*, de Joan Moréas, *Electra*, d'Alfred Poizat, *La fille de Roland* i *L'Arlesienne*.

L'entusiasme que despertaren aquestes meravelloses representacions en un marc tant adequat decidiren a l'eminent artista a organitzar el «Cicle d'Arles», aplaudint-s'hi les obres mestres, com *Mithridate*, *Polyeucte* i *Hécube*.

Enguany s'han representat *Cinna*, de Corneille, *Athalie* i *Andromaque*, d'Eurípides.

Aquest deliciós programa atragué una multitud immensa, que donà un relleu brillantíssim a l'espectacle.

LONDRES

En el Savoy Theatre s'estan fent els assaigs pera la representació sensacional de *Winter's Tales*, de Shakespeare, que se celebrarà el dia 21 del vinent Setembre. Miss Mac Carthy i M. Henry Hainley s'encarregaran, respectivament, dels papers d'«Hermiona» i «Leontes». L'obra serà representada tal com en Shakespeare la va escriure: la música, la llegada per la tradició i executada amb instruments antics; les dances seran una reconstitució dels balls camperols, tal com se ballaven en aquella època.

BERLIN

Oscar Fried, cèlebre *Kapellmeister*, està acabant una òpera, *Cristòfol Colón*, en la que hi té grans esperances. Serà representada per primera vegada a New-York, baix la direcció d'en Max Reinhardt, i després a Berlin i a Londres.

— La qüestió promoguda pels qui han reclamat pera Bayreuth el privilegi de representar *Parsifal*, està a l'orde del dia i es objecte de tots els comentaris.

D'un diari ne copiem lo següent:

«La qüestió de Bayreuth apassiona fortament els amics i adversaris de la Meca wagneriana, agrupats en dos camps ben delimitats.»

Es sapigut ja que la proibició de representar *Parsifal* en altre lloc que no sigui Bayreuth acaba aquest any. Els fills d'en Wagner fan tots els esforços pera assegurar a la ciutadella estètica preferida pel gran músic, el privilegi que la llei li retira. Amb aquest motiu se publiquen cartes inèdites de l'autor dels *Nibelungen* en les quals s'afirma palesament el seu desitg de que *Parsifal* no's representi enlloc més. Wagner escrivia en 1881: «Durant les representacions de *Parsifal* m'he pogut convèncer de que, a causa del seu caràcter, aquesta obra no pot entrar en el repertori dels Misteris Cristians, dels quals deriva. El rei de Baviera ha comprès això mateix afirmant que solament a Bayreuth pot representar-se *Parsifal*.»

No es probable que'l desitg del músic sigui respectat massa temps.

CONCURS D'OBRES TEATRALS EN UN ACTE

TAL com anunciàrem en el número passat, amb l'objecte d'estimular el conreu de la nostra literatura teatral facilitant als autors joves o desconeguts el medís de donar a conèixer els fruits del seu enginy, amb la present data queda obert un **Concurs d'obres teatrals en un acte**, baix les condicions que a continuació's detallen.

CONDICIONS DEL CONCURS

1.ª Totes les obres que's presentin han d'esser inèdites i escrites en català, en lletra clara i sense firma.

Fòra de lo acostumat en aquesta mena de concursos, no s'acompanyarà plec clos amb el nom de l'autor.

A son temps, la comprovació de la personalitat de l'autor se farà repetint aquest una plana de l'obra que resulti premiada.

2.ª La única limitació que s'imposa als concursants es que les seves obres siguin fàcils de posar en escena, no exigint decorats especials ni presentacions costoses.

3.ª El nombre de premis a concedir es indeterminat.

4.ª EL TEATRE CATALA s'encarregarà de fer les gestions necessaries pera l'estrena, per la Companyia del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans, i en el seu teatre, de les obres que resultin premiades.

Aquestes, ademés, seran publicades luxosament en el folletí d'EL TEATRE CATALA, entregant-se'n 50 exemplars a cada un dels autors premiats.

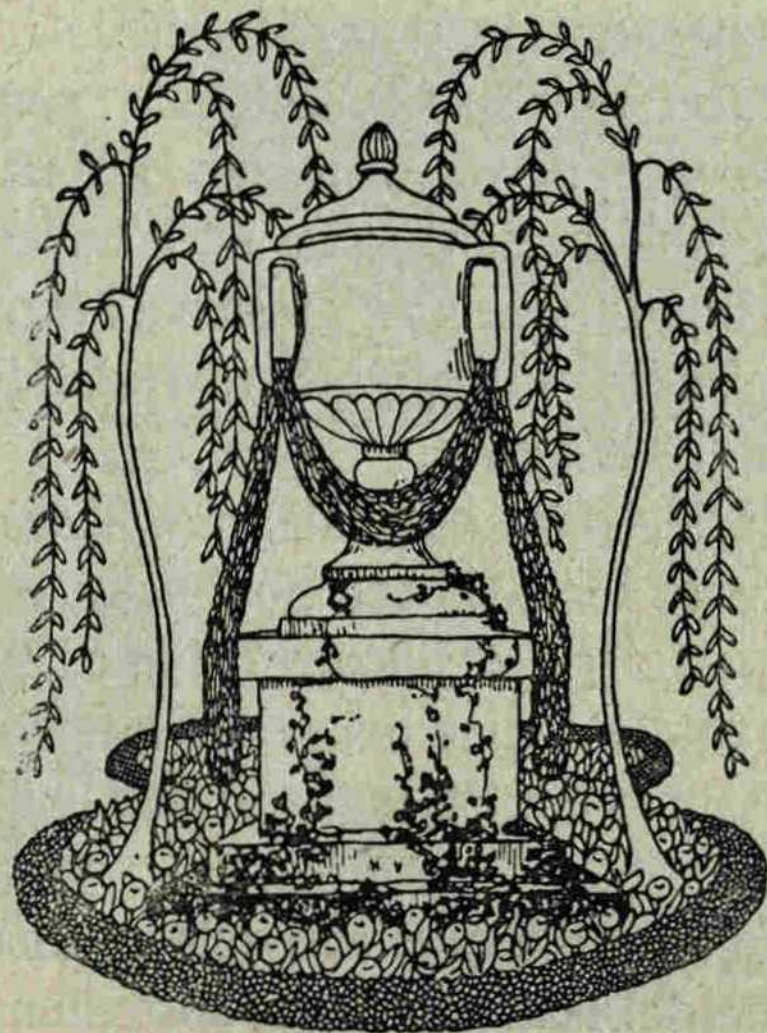
5.ª Les obres premiades, als efec-

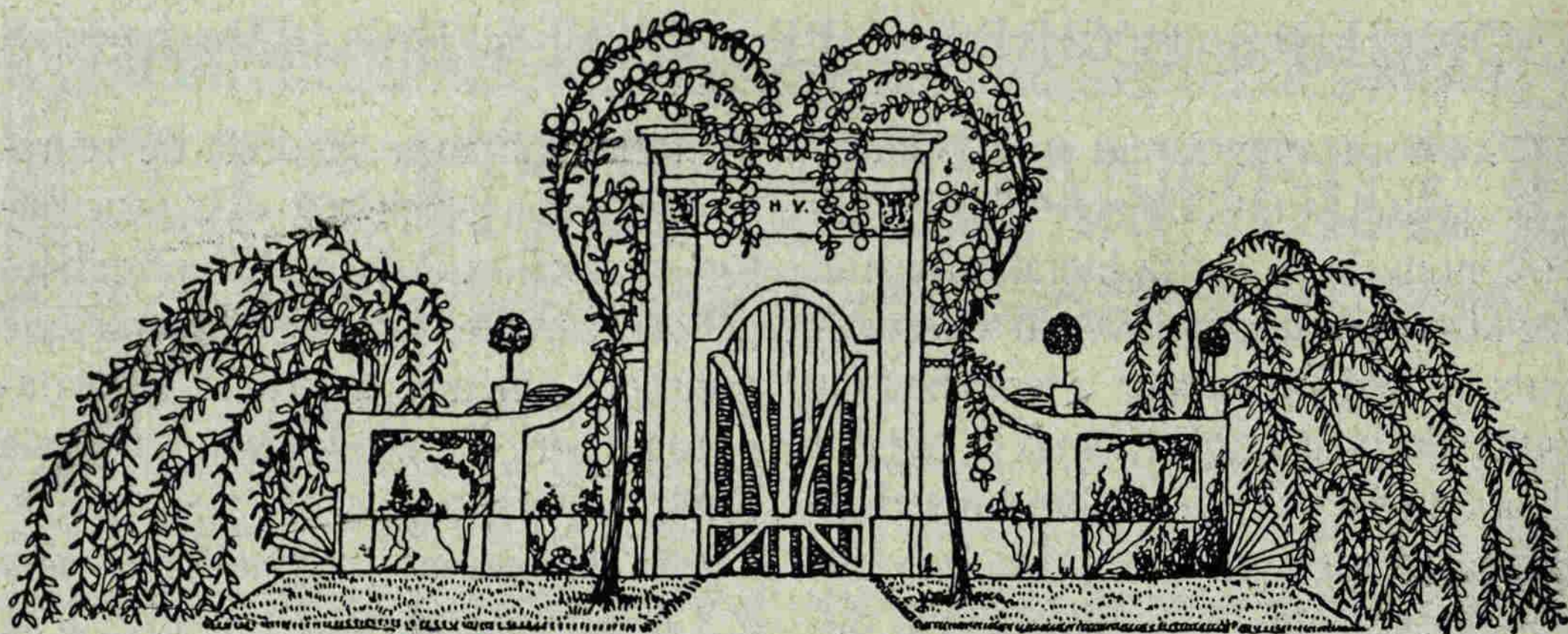
tes de la cobrança de drets de representació, son propietat dels seus autors respectius. Ara, pera imprimir-les pel seu compte, hauran d'esperar que transcorri un any des de la seva publicació en la Biblioteca d'aquesta Revista.

6.ª Els exemplars que's presentin a Concurs s'admetran fins el dia 31 d'Octubre, a les set de la tarda, divent anar dirigits a nom del Director d'EL TEATRE CATALA, en aquesta Administració: carrer de la Porta-ferrisa, 17, llibreria.

7.ª Les obres que no siguin premiades quedaran a disposició dels seus autors, quinze dies després d'haver-se fet públic el veredict del Jurat, podent-se retirar mitjançant l'identificació indicada en el darrer paragraf de la condició primera.

Els noms de les persones que compondran el Jurat els donarem, probablement, la setmana entrant, avençant que el seu prestigi i experiencia en el coneixement del Teatre han d'esser garantia d'acert.

GENT DE TEATRE

EL PIERROT ENRIC ADAMS

L'ART mímic es una cosa exòtica a Catalunya, i malgrat això hi hagué un temps, no gaire llunyà, que's feu verament popular a Barcelona, sobre tot en les barriades humils i populars, aont hi habita la gent treballadora.

Tal com l'haviem conegut, l'espectacle mímic, tenia molt de groller i d'anti-artístic, perquè no se'l presentava amb la dignitat i respecte d'una veritable manifestació artística.

Parlavem despectivament de la *pantomima* perquè solament l'haviem vista en barraques de fira i per intèrprets que's movien en un ambient d'incultura; però ignoravem que a fòra de la nostra terra la mímica es un art refinat i quasi aristocràtic.

D'entre aquells pintorescs i simpàtics *pierrots* que, des de vint anys enrera, feien pantomima a Barcelona, se n'ha destacat un, sobre tot, que ha merescut a l'extranger una celebritat i una gloria d'artista inimitable en el seu genre.

L'Enric Adams es català, i nosaltres estem orgullosos de que'l seu nom sigui aclamat pels partidaris del teatre mímic. Es una gloria catalana dins del genre que conreua i a nosaltres ens cal registrar-la en aquestes planes.

Era l'altre dia que, asseguts en una taula del cafè del teatre Soriano, sostenien ama-

ble i cordial conversa l'Enric Adams i el que firma aquestes ratlles.

Parlavem, com es natural, del seu art, manifestant-li la meva intenció d'informar als estimats llegidors d'EL TEATRE CATALÀ, aquesta Revista de la qual feu sentits elogis, que agraim sincerament. Un cop vaig exposar la meva pretenció, l'Adams somrigué satisfet i's disposà a complaure mos desitjos.

Era molt jovenet, l'Enric Adams, quan, sentint gran vocació per l'art dramàtic parlat, intervingué com aficionat discretíssim en moltes representacions teatrals en societats, interpretant diversos papers d'obres catalanes.

— Curiós!... No recorda quines?

L'Adams se queda un moment silenciós, mirant-me, fent un esforç de memoria pera satisfer la meva curiositat.

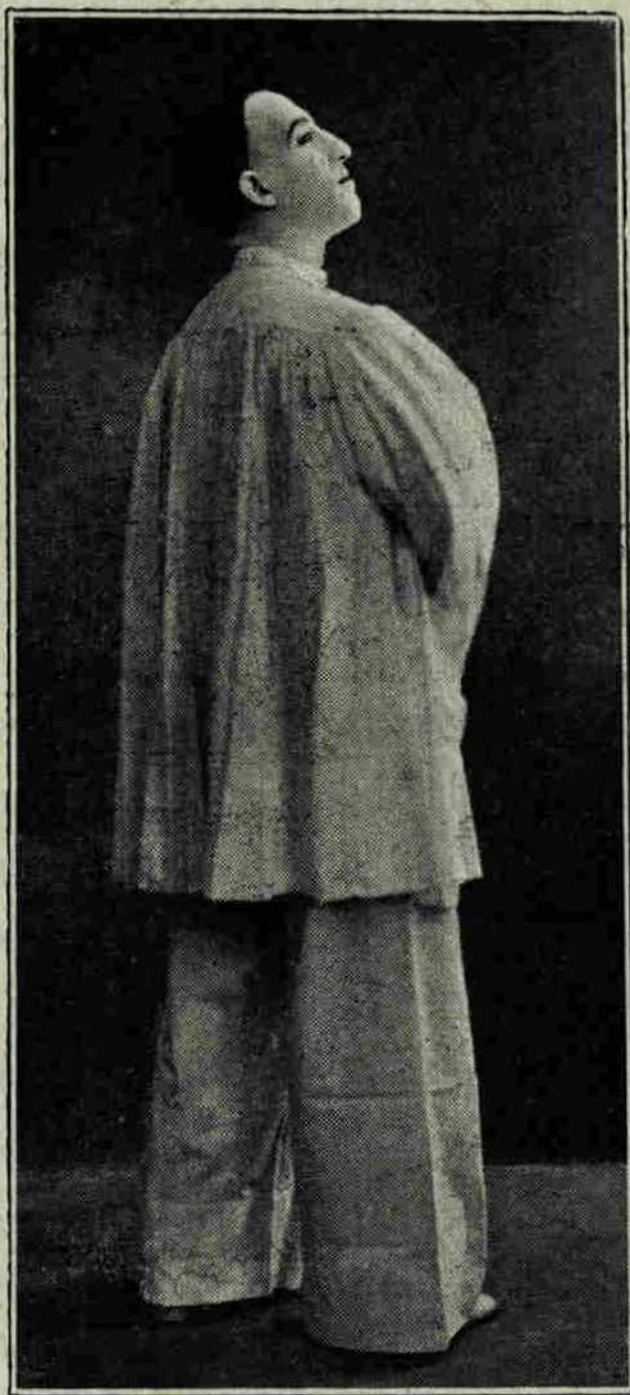
— No puc recordar-ho amb precisió... Solament se m'acut la representació de *Un quefe de la coronela*, d'en Ferrer i Codina.

— I com se decidí vostè per la mímica?

— Ja veurà: el meu primer ofici fou el de retratista; mes per conveniencies de la meva familia, em vaig traslladar a Tolosa, aont el meu pare negociava en vins espanyols. En dita població fou, doncs, ont vaig estudiar els elements de l'art mímic i ont vaig fer la prova en escena amb algunes companyies d'aficionats.

— ...?

— No; com artista vaig debutar aquí

a Barcelona, en el teatre Folies Bergères, el dia 7 de Juliol de 1892, amb la pantomima *Els pescadors de Venecia*.

La franca acollida de que vaig ser objecte va decidir definitivament la meua vocació, treballant successivament en els teatres Eden-Concert, Circ Espanyol, Circ Barcelonès i Tívoli.

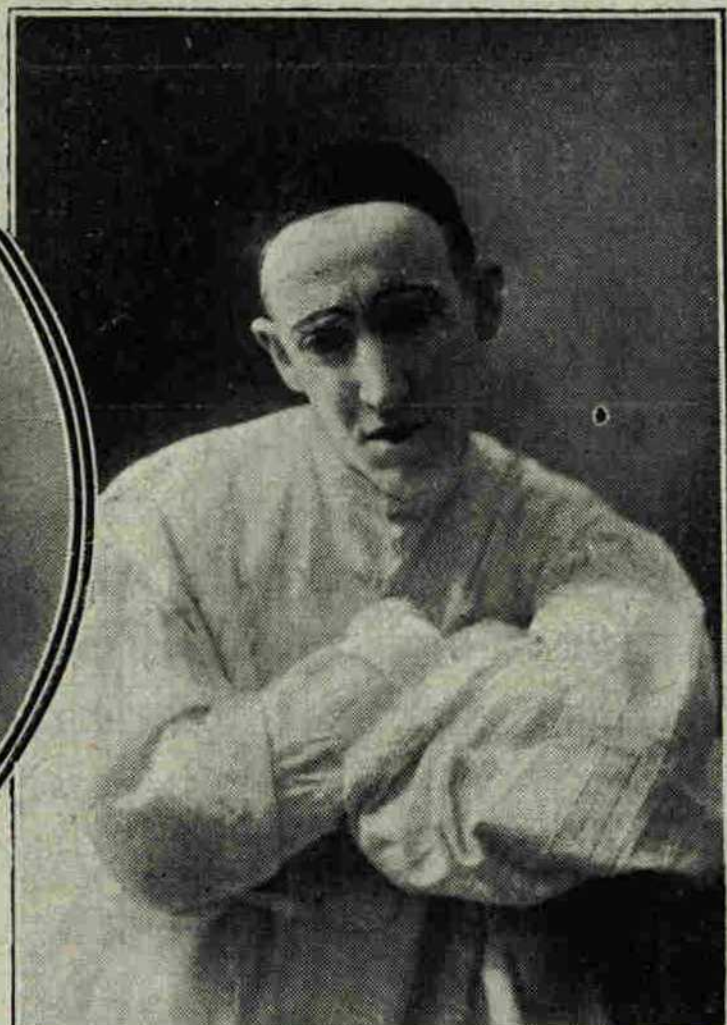
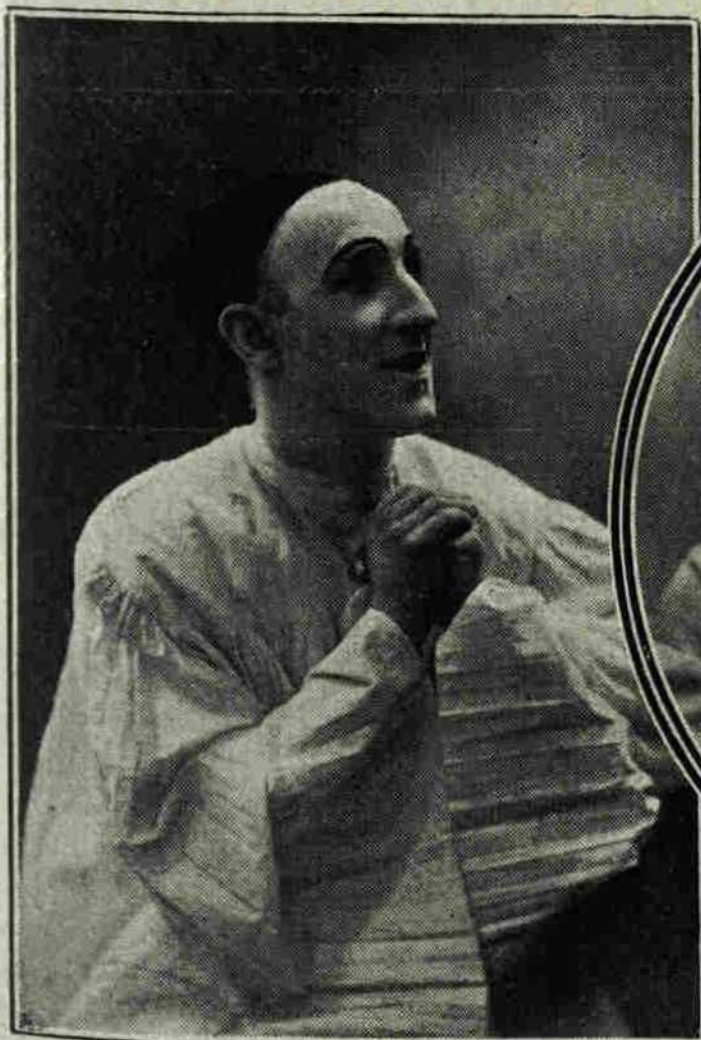
Animat per l'èxit obtingut en la meua carrera artística en aquesta ciutat, vaig il·lusionar-me, i sense ni pensar en lo atrevit dels meus plans,

me vaig llençar a fer mímica per l'extranger.

Si vaig estar o no afortunat, ja ho veu... — digué l'artista, amb aire de modestia i amb cara satisfeta.

— ...?

— Les poblacions ont he representat? Són moltes... Guardo, no obstant, inesborrable record de les meves *tournées* pel Mitgdia de França, Tolon, Burdeus, Lyó, Nantes, París, Monte-Carlo, Londres, Cardiff, Portsmouth, Liverpool, Strasburg,

Enric Adams

Munich, Berlín, Ginebra, El Caire, Alexandria, Milà, Genua, Roma, Moscou..., qui sab!

— ...?

— Ah, sí..., es veritat! Aquí's considera, desgraciadament, l'art mímico com una cosa baixa, indigna d'alternar honrosament amb els demés genres teatrals, però això es una preocupació, amic; vostè ja ho veu... Res tant noble i tant bell com les idees i les passions expressades armònica i artísticament amb el gest. Ara, es clar que tot depèn, moltes vegades, dels executants de les obres i de l'ambient en que's representen.

Miri: a França els mellors literats, els més pulcres, no's donen de menys d'escriure pera'l teatre mímico.

— ...?

— Aquí'n van uns quants... Lleó Gautier, Ferran Beisser, Catulle Mendès, Horace Bertin, G. de Porto-Riche, Víctor i Paul Margueritte...

— ...?

— La música es un element fonamental pera l'expressió de l'art mímico. Ella acompanya graciosament el gest, li dona harmonia i justesa i el realça amb major art i emoció, i el fa més intel·ligible a l'espectador. Entre altres han conreuat la música pera la pantomima els mestres compositors Travé, Rabichon, Sentís (un català com nosaltres, que per cert reb la Revista de vostès, de la que m'havia ensenyat molts números), Gerard, Helmer, Barregat i Humperdink.

— Escolti, Adams: Tinc entès que a França hi han escoles ont s'ensenyava la mímica...

— Sí, certament. A París n'hi han varies; la mellor se conta que es el Conservatori de Mimí Pinson, dirigit per l'eminent músic Charpentier, l'autor de *Louise*, en el qual se donen classes de declamació, ball, òpera i pantomima, anant aquesta darrera a càrrec del célebre artista mímico Thalès G. Wague. També en Séverin dona lliçons del nostre art, i permeti-m l'immodestia de dir que jo'ls ajudo.

— Quins són, a judici de vostè, els mellors artistes amb que compta actualment l'art mímico?...

— Dels que jo conec li citaré en Séverin, Thalès, Serres, Jaquinet, els Onofri (Telemaque, Otello i Poliuto), Colette Willy (la notable novelista), Cristina Kerf, Carlota Wielf, Lina Granada, Napierkowska, Thruanowa, Ida Rubinstein, Carolina Otero, Julia Onofri...

— Encara que'm consti que vostè es català, el seu cognom...

— El meu pare era mahonès i la meua mare catalana, i jo nascut en aquesta ciutat, el dia 2 de Novembre de 1873, a la plaça de Sant Miquel del barri de la Barceloneta. Adams, el meu cognom, verament es estranger, puix que'l meu besavi era nord-americà.

— ...?

— L'estimo molt la meua patria, i es per això que he acceptat amb gust aquesta contracta, pera tenir ocasió d'estar entre'ls meus i fruit els aplaudiments dels germans, que pera mi tenen tot l'aire de carícies. Ja haurà observat que quan me fan parlar ho faig en català.

— ...?

— Vaig debutar amb *Cor d'apache*, perquè es l'obra que he fet més per l'extranger i una de les meves predilectes.

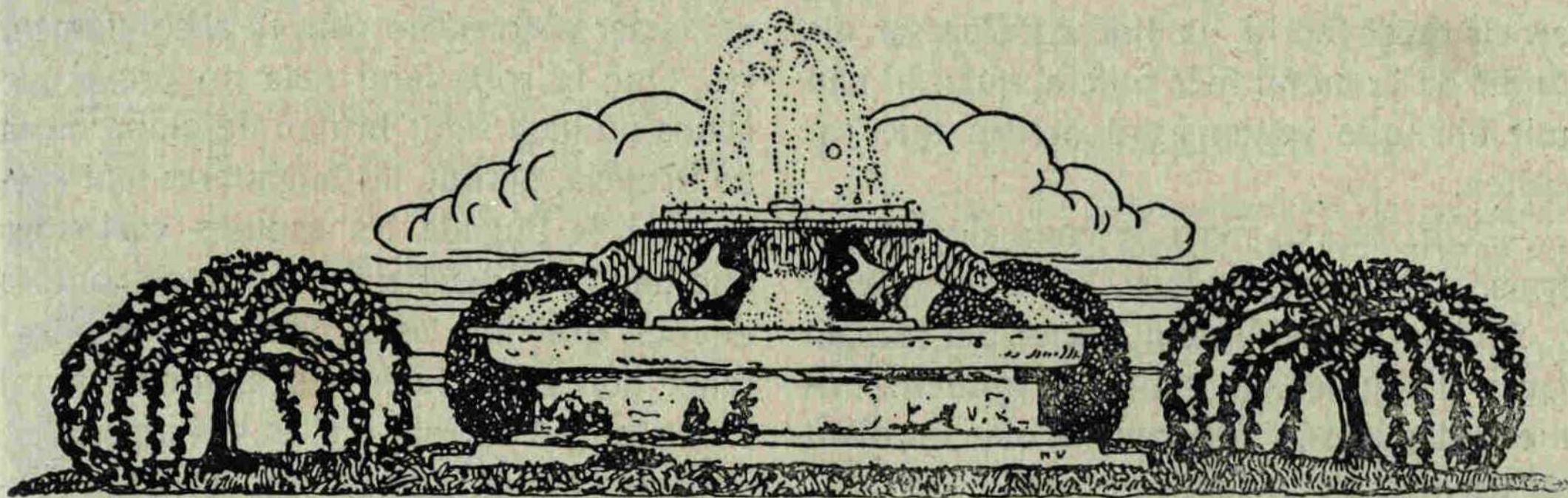
— ...?

— Estic agraïdíssim, li ho juro, per la carinyosa acollida que m'ha fet el meu poble, omplint cada dia el teatre i demostrant-me, amb les seves proves d'estimació, que a Barcelona compto amb molts amics i amb entusiastes admiradors.

— ...?

— No es possible allargar més la dolça estada en la meua patria; compromisos ineludibles em criden a Toulouse, Biarritz i Milà. Prometo tornar, donant les meves representacions en un teatre del centre de la capital, el Novetats, per exemple, i segurament en companyia de la Lina Granada i de la Collette Willy.

Una estreta apretada de mans i un *a revoir!* dit amb tota l'ànima foren l'epíleg de l'interessant conversa amb l'artista que ha realçat un art realçant-se ell.

TEATRE SENSE DAMES O LA MORAL SALVADA

o vaig a fer reclam de cap específic que curi les angúnies dels aficionats a representar comedies i que no disposen de medis pera contractar dames o no tenen facilitat pera trobar-les en el cercle de les seves relacions. I tampoc—apurem les explicacions previes—me vull valdre de la meua calitat de *Ciceró*—que no sé tingués res que veure amb la Tal·lia de sala i arcova i bambolines enganxades a les vigues—pera fer escrafalls dels qui, bondadosament i amb esperit altruista, se dediquen a escriure obres pera homes sols.

Una afició es sempre una afició, com un vici es sempre un vici, i aixís com la manca de tabac se pot suplir amb regalecia o vidauba, quan a un li entren unes ganes irresistibles de pujar a les taules pera escarnir an en Talma i no compta amb la cooperació de l'*etern femení*, es molt ajustat i posat a la raó que acudeixi a obres escrites pera aquests casos. Tot, abans que mutilar indecentment produccions en les quals al seu autor se li va ficar a la barretina que hi haurien de sortir dames, sense que ningú tingui el dret de desahuciarles ignominiosament, com jo no estic autoritzat a arrencar les baranes dels balcons del pis que habito.

Ara, i aquí comencen els *peròs*, hem de distingir als que prescindeixen de les dames en les comedies per respecte a la moral. En primer lloc, y pera deixar contestat

per endavant tot lo que se'm pogués contradir, consti que no hi ha cap disposició eclesiàstica que prohibeixi que surtin dones en escena, com tampoc n'hi ha cap que condemni l'assistència als espectacles teatrals dels fidels que no han fet vots ni pertanyen a cap orde religiosa.

L'únic límit que hi pot haver es el de l'ortodoxia i bones costums, cosa naturalíssima i perfectament justificada si ens situem en el lloc des d'ont s'han de mirar aquestes coses.

No totes les entitats de caràcter catòlic segueixen aqueix mesquí criteri de suprimir les dones de les seves representacions teatrals, i adverteixi-s que'ls ingenis més gloriosos precisament del teatre castellà, en la seva època d'or, foren tres religiosos: Calderón de la Barca, Tirso de Molina i Lope de Vega, tots tres mestres de discreteig i de fina malícia, ratllana en l'atreuiment de concepte i d'intenció, encara que dissimulat amb lo florit del llenguatge, i en quals obres no sols hi surten dones, sinó que's tracten i's resolen assumptes altament passionals i ont se descriu meravellosament, com ningú ho hagi fet fins ara, la psicologia femenina en totes les seves matisacions.

I aquestos tres sants varons, com altres que podríem citar, i citarem si se'ns estira la llengua, són figures capdals que omplen un segle i que adornen amb prestigi i amb esplendor l'història de l'Església.

A veure què hi diuen els faritzeus, els hipòcrites, que senten horror de les dones, precisament en l'ocasió i en els moments

en els quals no hi ha lloc a traspasar els límits de la moral més pulcra, quan hi han mil ulls que veuen i mil orelles que escolten.

— Oh, be, sí, però la fama de les actrius... — me respondran.

Angela-Maria! Votem, doncs, per la mala fama d'algunes, de moltes, d'immens número d'actrius, i adverteixi-s que no diem de les actrius, en sentit general.

Es la professió la que dona o nega patents d'honradesa?

Ah, si parlessim de la fama de certes modistes, de certes llevadores, de certes bugaderes!...

I a ningú se li ha ocorregut deixar de que unes fassin els vestits de les seves esposes o filles, de cridar a les altres quan se presenta ocasió o de ferse rentar la roba per les terceres...

Si aquests moralistes rebutgen la dona del teatre, perquè no'n prescindeixen en els demés actes de vida de relació..., en el passeig, en els sports, en les romeries...

I si el tracte amb dones es esca del pecat, que no ho es, d'esca, el que les dones estiguin de dependents en magatzems i de mecanògrafes en Bancs, establiments dirigits quasi tots ells per persones que potser tenen què dir de que surtin dones en les comedies de societats catòliques?

Les apariències!.. An aquestes respectables senyores meves se'ls fa dir lo que's

vol, i per sí soles no proven absolutament res. Que la roba sigui neta no prova que abans no hagi sigut bruta i de quina mena de brutícia, perquè les bugaderes tant passen per la bugada les camises cortisanes que han presenciat nits luxurioses com les devotes que han estat presents a les quaranta hores. No valen les apariències: cal saber lo que darrera d'elles s'hi amaga.

Queda el perill de la temptació. Que delicats han d'esser aqueixos infeliços que no puguin tenir una dona al costat que no'ls vinguin mals desitjos, i que poc robusta la fe que ha de fortificar-los si cedeix a la més minça embestida!

Quina gracia pretendre conquerir el cel sens haver vençut sobre les ocasions de pecar, quan el mèrit del veritable creient es passar per les flames i no cremarse!

Ademés, que'l qui no vulgui temptacions, que's tanqui o se'n vagi a un desert a fer penitència, i encara Sant Antoni va tenir-ne, de temptacions.

I aixís com els extrems se toquen, si hi han naturaleses susceptibles de pecar amb tanta facilitat, fora molt possible que per fugir del foc se caigués en les brases; que si del tracte amb dones pot esdevenir-ne una intimitat fins allà ont no hi ha ja límits, de rebutjar sistemàticament el sexe bell i sentir simpaties sols pels nostres iguals ne pot pervenir un altre genre d'intimitat que acabi en aberració repugnant. — AROMA

NAUSICA A ROSES

A representació de l'obra mestra d'en Maragall a Roses, a l'aire lliure i vora la mar, promet constituir un acon-teixement.

L'altre dia, per encàrrec de la colònia estiuenca d'aquella pintoresca població, l'eminent escenògraf i estimat amic nostre Sr. Alarma va anar a l'antiga colònia dels rhodis, pera estudiar sobre'l terreny la manera de fer factible l'hermosa idea.

El senyor Alarma va quedar encantat del lloc, escullint l'esplanada de «La pedrera vella», que està vora la mar i prop del far, i que, sense necessitat de tancar-la, queda naturalment convertida en un ampli recinte d'espectacles. L'embarcament d'Ulisses, al final de l'obra, serà d'un efecte sorprenent i admirable.

Així com els actors acostumen a treballar en situació més alta que'ls espectadors, en «La pedrera vella» resultarà inversament, pel desnivell de tot el terreny que ocuparan els setis.

El camí es hermosíssim i pintoresc, i el viatge des de Roses al lloc ont se realitzarà la representació de *Nausica's* farà fàcilment en cotxes i automòbils.

L'hermosa iniciativa de la colònia estiuenca de Rosas mereixerà, segurament, la simpatia i adhesió de tots els entusiastes d'en Maragall i dels aimants del teatre.

Els lluminosos versos helènics del poeta tindran, vora la mar, un magnífic encís.

Serà una bella festa, la que's prepara, a la qual EL TEATRE CATALÀ no escatimarà la seva cooperació, informant degudament als seus llegidors.

Aquesta solemnitat se celebrarà, probablement, el dia 25 d'aquest mateix mes.

La direcció escènica i l'organització del personal artístic aniran a càrrec d'en Pous i Pagès, qui ha estat també a Roses pera estudiar la manera de poder moure les masses i el gran nombre de personatges que intervenen en l'obra.

TEATRE CASTELLÀ

BARCELONA

Segueixen les representacions de *La generala* al Tívoli i al Còmic, omplint-se cada nit ambdós teatres.

Espanyol. — El dimecres vinent debutarà en aquest teatre una companyia de *Grand Guignol* castellà, de la qual formen part diversos artistes coneguts del nostre públic, entre ells la Carme Roldán, que hi figura com a primera actriu, i el senyor Santolaria i la seva filla Pilar.

Res més enlloc que valgui la pena d'esmentar.

MADRID

Calma absoluta. Poden, si volen, suprimir aquesta secció. Per no haver-hi res, ni rumors poden comunicar-se.

El teatre de la Latina va defensant-se amb les obres del repertori antic, molt ben interpretades per en Julio Ruiz, en Moncayo i la companyia que'ls secunda.

I prou, per ara.

Buenos Aires

El dia 4 del mes passat morí a l'Hospital Espanyol, d'aquesta ciutat, víctima d'una operació quirúrgica, l'actor Enric Gil, tant conegut del públic barceloní, davant del qual havia treballat diverses temporades, al teatre Eldorado les últimes d'elles, al costat d'en Rogeli Juárez.

En Gil feia poc temps que havia arribat a Buenos Aires, venint malalt de Xile.

El popular actor fou en sa joventut carter a Barcelona, despertant-se en ell una vocació tant grossa pera'l teatre, que després de treballar en algunes societats d'aficionats, allà per l'any 1885 ingressà en una companyia de sarsuela, no abandonant ja l'escena fins que la mort l'ha sorprès.

Era actor d'una ductilitat sorprenent, i tant en el drama com en la comèdia i la sarsuela havia obtingut triomfs senyaladíssims.

Treballà un any al costat de donya María Guerrero, i a Madrid hi havia fet varies temporades, actuant darrerament al teatre de la Zarzuela.

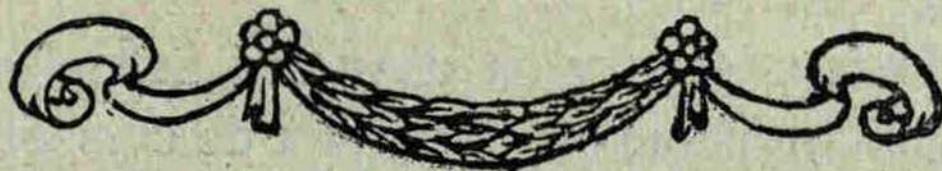
En Gil havia estat un dels actors que han cobrat sous més forts. A l'Olimpo, de Buenos Aires, havia arribat a cobrar 3,500 pesos mensuals.

Malgrat això, ha mort en un llit d'hospital, sense altre consol que'ls que li prodigaven els seus companys de treball.

En Rogeli Juárez i els demés artistes de sarsuela que actuen a Buenos Aires van iniciar una subscripció pera pagar l'enterrament de l'aplaudit actor, que fou una veritable manifestació de dol, car comptava amb grans simpaties.

En Gil fou casat tres vegades i deixa dos fills menors.

D. E. P. el notable comediant.

LA MORAL EN EL TEATRE (!)

A títol de curiositat insertem les següents ratlles, que reproduïm de *La Veu de Catalunya*:

« INSTITUT BENEFIC-SOCIAL

Aquest Institut, que des de fa dos anys ve treballant incansable pera la moralització del teatre, havent donat en les dues temporades passades en el teatre «Eldorado» varies representacions d'obres escrupolosament examinades pera la més estricta moralitat, i que, a petició dels mateixos abonats, ha obert un abonament sumament econòmic pera la pròxima temporada de tardor i d'hivern en el teatre de Novetats, amb la companyia que dirigeix el reputat actor don Ricard Calvo, comptant ja avui amb més de 300 abonats; aquest mateix Institut, prosseguint el seu incansable treball de moralització escènica, ha adquirit el local-teatre propietat de don Joan Feu, carrer del Consell de Cent, núm. 264 (abans Esquerra de l'Ensanxe), amb el fi d'instalar en ell una Escola Moral de Declamació.

En lo successiu d'aquest teatre se'n dirà Teatre Escola, aont els alumnes i artistes, socis agremiats, en dies determinats per son director faran en públic llurs exercicis pràctics.

L'Escola serà pera joves d'abdós sexes, però en dies i hores diferents, exceptuant els dies de conjunt i exercicis pràctics, durant els quals estaran sots la vigilancia d'una comissió especial.

Aquests exercicis pràctics dels alumnes alternaran, per via de classe pera'ls alumnes, amb representacions d'obres escullides, per una companyia Moral d'artistes de la mateixa associació aventatjats en l'art escènic, baix la magistral direcció del notabilíssim actor don Enric Giménez.

Entre'ls socis honoraris d'aquesta institució de renaixement i regeneració moral del teatre s'hi compten donya Maria Guerrero, don Ferran Díaz de Mendoza, don Ricard Calvo i altres personalitats artístiques, líriques i literaries.

Durant els mesos d'Agost i Setembre, com a preparació a l'obertura de curs, que serà, si Deu vol, a primers d'Octubre prò-

xim, una part dels artistes socis agremiats començaran les classes pràctiques, a les quals podran assistir, mitjansant invitació, en la forma que més endavant se dirà, les persones i families que ho sollicitin.

Els joves i senyoretas de bones costums que sentin afició per l'art escènic podran inscriure-s com alumnes de dita Escola Moral de Declamació en l'administració de dit teatre, amb tal que reuneixin les condicions determinades en el reglament interior de la Secció Moralitzadora.

Els artistes i aficionats que ja hagin treballat en el teatre i desitgin formar part del Gremi Moral d'Artistes podran sollicitar-ho en dita administració, aont se'ls donaran detalls de l'obra i condicions que deuen reunir pera ser admesos.

Tenim entès que l'Institut Benèfic-Social porta un magnífic plan, i de gran pervindre pera'ls artistes agremiats i alumnes de l'Escola.

Felicitem de tot cor als fundadors de aquesta grandiosa obra de regeneració moral del teatre i sos artistes.—*Lebit.*»

□ □ □

L'ESCLAU

SONET

*Mireus-el, l'envilit! Porta a l'esquena
marcat el ferro vil de l'esclavatge
sens sentir rebullir son cor de pena
ni exaltar-se, indomable, son coratge.*

*Porta, cenyint-li el peu, grilló i cadena,
com un estigma que honra son llinatge:
es fujetejat per frèstegs cors de hiena,
sens sentir-se humiliat per tal ultratge.*

*Ha vist sa aimada esposa deshonorada
i en ares del plaer sacrificada
per l'instint luxuriós del seu tirà.*

*I encara davant d'ell, xorc, se prosterna,
i, en prova de servilitut eterna,
fent-li acatament, li besa, vil, la mà.*

LLUÍS CASTELLÓ

TEATRE CATALÀ

SOCIETATS PARTICULARS

CIRCOL UNIÓ LLIBERAL DEL DISTRICTE VII. — Per l'agrupació «Art Novell» tingué lloc, el passat dissabte, una lluida vetllada, representant-se el drama d'en Rusiñol *El místic*, del qual ne tragueren bon partit el senyor Compte i la senyoreta Piqué, ajudant i fent-se aplaudir el reste de la companyia.

Seguidament representaren *L'agencia d'informes comercials*, que feu riure una estona al públic.

Gràcia

CENTRE NACIONALISTA REPUBLICA. — La companyia de joves aficionats que dirigeix el senyor Fuster posà en escena, el passat diumenge, el drama d'en Guimerà *Maria Rosa*.

Si no's tractés d'uns aficionats començants, podríem ser un poc severos al fer la crítica de l'execució. Ni en Xuclà, ni en Renard, ni la mateixa Ferrándiz, estigueren justos. No obstant, cal consignar (i ho fem amb gust) els esforços dels dos primers i la singular mestria de la darrera pera que'l drama surés. Però això no es tot: cal afegir-hi a la bona voluntat les condicions indispensables. Els demés intèrprets estigueren tota l'obra molt discrets. En Milà, en Claramunt, en Fuster i en Triadó, compliren com a bons. La comparsaria, molt a temps. L'aplaudida característica senyora Rodés, se portà admirablement.

Poble Sec

ATENEU REPUBLICA RADICAL. — Diumenge passat tingué lloc en aquest Ateneu la representació, junt amb una sarsuela castellana, de la comèdia *Campí qui pugui*, que sortí força arrodonida.

Sant Andreu

ATENEU OBRER. — La nit del 3 del corrent l'agrupació «Joventut teatral» posà en escena, en el teatre aixecat en els jardins de dit Ateneu, el drama de l'Iglesias *L'escorsó*.

La senyora Ugas estigué encertada, demostrant les seves bones condicions artístiques; la senyoreta L. Fernández no'ns va convèncer. Bastant be en Cortés. Encertat en Galicia; en Faxó, molt estudiós; en Safont, complí, i l'Andreu, força be com a principiant.

Per fi de festa, *La Cartilaginotalgia*.

Sant Gervasi

CENTRE AUTONOMISTA CATALÀ. El diumenge, dia 4, tingué lloc en aquesta societat una extraordinària funció, posant-se en escena *El misteriós Jimmy Samson*, l'execució de la qual, a càrrec del quadro dramàtic de la casa, fou bona del tot, distingint-s'hi els senyors Oliver, Batalla i altres, els noms dels quals no recordem.

La presentació, quelcom deficient; els conjunts i la direcció correctes, essent aplaudits els intèrprets al final de cada acte.

Sant Martí (Clot)

FRATERNITAT REPUBLICANA INSTRUCTIVA. — Per la companyia d'aficionats d'aquest centre's representà, el darrer diumenge, junt amb un drama castellà, l'obreta *La sala de rebre*, distingint-s'hi el director de la companyia i actor còmic Enric Solà, que fou dignament secundat pels restants intèrprets.

DE FORA

Arenys de Mar

ATENEU ARENYENC. — El passat disabte, la companyia Blanca-Llorente, que tants aplaudiments està obtenint en aquest teatre, va representar el drama *La pecadora*. Les senyores Llorente i Ferrer i el senyor Blanca hi estigueren justíssims, essent secundats brillantment. Per fi de festa, *Jugar a casats*, interpretat amb molta justesa per la senyoreta Ortiz i el senyor Gómez.

Castellar del Vallès

CENTRE CASTELLARENC. — El passat diumenge tingué lloc la última funció de la temporada, en la qual hi prengueren part les actrius que'l públic castellarenc més admira: les germanes Emilia i Antonia Baró. Les obres escullides foren *Tristos amors*, del dramaturg italià Giacosa, i l'aplaudida comèdia del president honorari de l'«Esbart Teatral», en Manel Folc i Torres, que du per nom *Les ales de cera*.

El senyor Sellent, en *Tristos amors*, tingué moments molt feliços, particularment al final del segon acte i l'escena primera del tercer, qual mutis li valgué una gran ovació. La gentil senyora E. Baró estigué inimitable en el difícil paper d'«Emma», i fou saludada ja al aixecar-se'l teló per una nutrida salva d'aplaudiments. En M. Romeu estigué molt encertat, com en I. Carné i en Benasco. La nena Solà ens agradà molt. La senyora Baró (A.) estigué notable en son petit paper.

Per l'interpretació de *Les ales de cera*, vagi el nostre aplaudiment a tots els que hi prengueren part, particularment la senyora Baró (A.), que'ns feu una «Elvira» deliciosa.

Girona

QUINTET CATALA. Degut a un èxit espontani i ben falaguer obtingut a Palafrugell, acaba de constituir-se en aquesta ciutat un quintet, designant-se amb el títol que encapçala aquestes ratlles, i que està compost dels senyors Mollera (pianista), Dalmau i Serra R. (violinistes), Serra, J. (viola) i Sagrera (violoncel·lo).

Tots ells són artistes de valua, veritables esperances els més joves, que, sigui dit sens cap mena de reserva, són un orgull pera Girona.

Com a joves i catalaníssims, són optimistes, romàntics; porten aspiracions noves, projectes grans, porten en les venes llurs la sang d'un ideal gran, d'una Catalunya «rica i plena».

Coincidint amb aquests entusiasmes se crearà una veritable Societat Musical, a la qual lo més granat de la nostra aristocràcia ha promès el seu més decidit apoi.

La primera pedra d'aquest projecte seria la celebració, d'aquí a dos mesos, d'un gran concert per orquestra de corda, orgue i gran masa choral, sabent positivament que s'interpretaria per primera volta un gran oratori, els autors del qual, música i lletra, són un renomnat mestre i un llorejat poeta, tots dos catalans.

Felicitem an aquests joves, donant-los per endavant una encoratjadora i entusiàstica felicitació.

Sarrià

INSTITUT DE SANT JOSEP. — El dia 4 tingué lloc en aquesta societat una representació de *Com les olives*, distingint-s'hi els senyors Carbonell, Amat, Sostres, Braso i Casals, secundant els senyors Pi, Ramos, Blanch i Duran.

Per fi de festa's tornà a representar la comedia *La fantasma de Sant Telm*, que sortí arrodonida.

Mataró

EUTERPE. — Amb els mateixos elements de la primera representació s'ha repetit el poema *Flors de cingle*, que ha estat un nou triomf per la companyia Blanca-Massip.

La funció també finalitzà amb *Qui... compra maduixes!*, que mantingué al públic en constant rialla.

A la nit del mateix diumenge's posaren en es-

cena *La dida* i *El pintor de miracles*, essent aplaudit en ambdues obres el treball acurat de tota la companyia.

S'anuncia pera dintre pocs dies l'estrena de l'obra d'en Guimerà i d'en Morera *La reina vella*, a qual interpretació hi col·laboraran distints elements de l'Orfeó Mataroní.

Reus

SOCIETAT «LA PALMA». — Diumenge passat se posà en escena *La verge boja*.

Com era d'esperar, l'execució que hi donaren els aficionats d'aquesta societat fou molt fluixa, puig l'obra es molt superior a les seves forces. L'únic que surt un xic airós en aquestes obres es el senyor Benet, qui estigué força acceptable en el paper d'«Armaury». Però fòra ell de l'escena, l'interès decau deplorablement.

La senyoreta Basseda ja no es actriu pera fer dames ingenues, i per això no'ns va complaure en la «Dianeta».

Regulars els senyors Riba, Salvat i Fortuny.

La direcció, be; la presentació inacceptable.

Sabadell

TEATRE EUTERPE. — Alternant amb una obra castellana, el dia 3 d'Agost, primer dia de la festa major, la companyia del primer actor Miquel Rojas va representar el cuadro en un acte, dels germans Corominas Prats, *Bestia assenyalada*, sobresortint en son despeny el senyor Perelló i les demés parts que'l secundaren.

NOTICIES

HOMENATGE AN EN SOLER. — Van venint els originals pera aquest número de la nostra Revista, que serà cosa mai vista a Catalunya.

Anem afegint noms a les llistes publicades:

Joaquim Riera i Bertran, Antoni Torrella, Joaquim Viñas, Joan Redondo...

I esperem encara, d'aquí a la data de la publicació del número, que oportunament anunciarem, rebre-n d'altres, també valiosos i entusiastes.

AMB motiu de les funcions de pantomima que's donen al Soriano, se'ns ha presentat un problema difícil de resoldre.

Volem parlar-ne, donar-ne noticia als nostres llegidors, però, en quina secció del periòdic pot enquibir-se? *Teatre Extranger?* *Teatre Castellà?* *Teatre Català?*

Pera evitar discussions sobre'l lloc aont deuen incloure-s les ressenyes de les funcions mímiques, hem acordat parlar-ne en aquest.

La presencia de l'Adams al Soriano ha resucitat el popular teatre, que ha reconquerit la seva fesomia d'altres temps. Un públic nom-

brós, pintoresc, entusiasta, que s'emociona amb totes les peripecies dels dramots míemics, omple cada dia l'ampla sala d'aquell teatre.

L'Adams, pera donar satisfacció an aquest públic, posa les pantomimes més esgarrifoses, i *La vuelta al hogar*, *La bomba*, *El maestro de armas*, *El ultraje*, — deixem els títols tal com venen als cartells — són aplaudides i celebrades pel noble concurs.

Dilluns que ve se celebra'l benefici de l'Enric Adams amb un programa atraient: a més de la pantomima de reglament, en Jaume Borràs recitarà'l monòleg de don Àngel Guimerà *Mestre Oleguer*.

SE'NS prega l'inserció del següent avís:

«Se posa en coneixement de tots els aficionats que desitgin formar part del quadro escènic de l'Ateneu Obrer del Districte Segon (Mercaders, 38 i 40), pera la vinenta temporada de 1912 a 1913, que poden passar per la Secretaria de la Comissió Dramàtica, tots els dimars, dijous i dissabtes, de 7 a 9 de la vetlla, aont se'ls posaran de manifest les condicions que precisen pera satisfer llur desitg.»

**: Modes de
J. Martell
i M. Grau**

Bruc, 56, 2.ª, 2.^a

: Barcelona :

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Entrega als seus subscriptors, cada semestre, tres obres bellament editades,
:: de 300 planes ::

□ □

QUOTA MÍNIMA SEMESTRAL
: **5 PESSETES** :

□ □

OBRES DEL PRIMER SEMESTRE DE 1912

Estudis de Literatura Catalana, per
Manuel de Montoliu, pròleg de Miquel
S. Oliver.

Origen del Coneixement, pel doctor
R. Turró.

Historia contemporània dels moviments
nacionalistes, per A. Rovira y Virgili,
pròleg d'en Pere Corominas.

FOTOGRAFAT

CASA
FUNDADA
EN L'ANY
1876

PRIMERA
D'ESPANYA

A. JOARIZTI · s^c
CONSELL DE CENT 289
BARCELONA

Papers pintats

:: pera habitacions ::

: GLACIER :

pera cristalls

i decoracions

: de vidres :

E. Bertrán

: Cardenal

Casañas, 11

Barcelona

J. MANETES

Fotògraf d'EL TEATRE CATALÀ

TREBALLS DE TOTA MENA

Ronda de Sant Antoni, núm. 46

Nostres folletins

Van en aquest número les darreres 16 pàgines de la farsa de fira, original de l'eminent literat ADRIÀ GUAL,

Arlequí vividor

La setmana vinent repartirem les cobertes d'aquesta obra, pera les quals el seu il·lustre autor ha fet un dibuix ple de caràcter. Aquestes cobertes, tirades a dues tintes, seran una demostració més del nostre afany de presentar bellament els llibres amb que obsequiem als nostres afavoridors.

Junt amb les darreres 16 pàgines de **Arlequí vividor** donem avui el penúltim folletí de

DESAMOR

vibrant drama d'en JOAN PUIG I FERRETER, pera acabar la publicació del qual manquen sols vuit pàgines, que repartirem la setmana entrant junt amb les vuit primeres del quadro dramàtic, original d'en JOAN ALER,

CRIA CORBS!...

Obra de fàcil representació i de gran intensitat dramàtica, que obté un èxit senyaladíssim per tot aont es posada en escena.

Els qui desitgin tenir enquadernat EL GRAN ALEIX, acabat de publicar, poden passar per l'Administració, Porta-ferrisa, 17, aont, mitjançant l'entrega dels folletins en bon estat i la quantitat de VINT CÉNTIMS, se'ls donará l'exemplar corresponent.

Preguem als nostres compradors que no tallin els folletins, puix dificulten l'enquadernació de les obres i ens obligarien a no admetre-ls al venir a recullir-les.